

Sygn. akt II AKa 314/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA - Ewa Jethon (spr.)

Sędziowie SA - Dorota Tyrła

SO (del.) - Paweł Dobosz

Protokolant sekr. sąd. Marta Kamińska

przy udziale Prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2021 r.

sprawy

- 1. A. P., urodz. w dniu (...) w S., córki E. i B. z domu K.,*
- 2. M. J., urodz. w dniu (...) w W., córki M. i B. z domu Ł.*

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionej przez Komendanta Rejonowego Policji W. III

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 14 maja 2021 r. sygn. akt VIII Ko 50/20

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I wobec A. P. i w punkcie II wobec M. J., ten sposób, że zasądzone na ich rzecz kwoty obniża do 3.000 (trzech tysięcy) zł,;*
- 2. w pozostałej części utrzymuje wyrok w mocy;*
- 3. koszty sądowe za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 314/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. **CZĘŚĆ WSTĘPNA**

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie o sygn. akt VIII Ko 50/20

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</u>	
---	--

<u>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	- obraza przepisów postępowania mających wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 552 par. 4 k.p.k. i 558 k.p.k. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że wnioskodawczynie wykazały, że w wyniku zatrzymania doznały krzywdy w rozmiarze uzasadniającym przyznanie im kwoty w wysokości 5000 PLN podczas gdy zebrany materiał dowodowy nie uzasadniał przyznania im zadośćuczynienia.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
<p>Nie sposób podzielić zarzutu skarżącego w całości, że materiał dowodowy nie uzasadniał przyznania wnioskodawczyniom M. J. i A. P. zadośćuczynienia, lecz pozwalał uznać, że określono je w kwocie zawyżonej.</p> <p>Trafnie natomiast wywiódł Sąd Okręgowy uprawnienia wnioskodawczyń do dochodzenia zadośćuczynienia w oparciu o rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego</p>		

dla m. st. Warszawy zawarte w postanowieniu z dnia 1 października 2019 r. w sprawie V Kp 891/19. Wynika z niego, że zatrzymanie M. J. i A. P. dokonane przez funkcjonariuszy Policji w dniu 14 maja 2019 r. było nielegalne i niezasadne. Przesłanka ustawowej niewątpliwej niesłuszności zatrzymania wynika nie tylko z samej semantyki tych określeń, ale w jednoznaczny sposób wyjaśnił je w uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy i w pełni zaakceptował przedstawioną argumentację Sąd Okręgowy, Sąd Apelacyjny. Wynika z niej, że nie zaistniała przesłanka do zatrzymania w postaci uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa w stosunku do żadnej z wnioskodawczyń. W konsekwencji nie przypisano im, ani nawet nie zarzucono przestępstwa (k.74-78). Kontynuowano ich zatrzymanie mimo ustalenia ich personaliów. Sąd Rejonowy uznał też, że nie zachodziła obawa zacierania śladów lub ucieczki.

Twierdzenia skarżącego nie podważyły powyższych ustaleń i zasadności roszczeń. Jakkolwiek więc nietrafnie zarzuciał, że materiał dowodowy nie uzasadniał przyznania wnioskodawczyniom M. J. i A. P. zadośćuczynienia, należało uznać, że zawyżono jego wartość.

Sąd meriti określając kryteria kompensacji szkody prawidłowo przytoczył szereg judykatów, jak i stanowisk doktryny ugruntowanych w analizowanej materii, nawet co do obszaru kompensacji nie objętej wnioskiem. Odnosząc się do realiów przedmiotowego zatrzymania i okoliczności, które określiły rozmiar doznanych przez

wnioskodawczyni krzywd wskazała na względy związane z ich uregulowanym życiem zawodowym i nauką i ich młody wiek. Stwierdził też, że zatrzymania dokonano w miejscu publicznym, bo przecież w takim przebywały w związku z udziałem w proteście klimatycznym. Nadto uwzględniono, że wobec obu wnioskodawczyń zastosowano środki przymusu bezpośredniego w postaci założenia kajdanek, które jedynie czasowo były zdjęte. Z treści ustaleń Sądu Okręgowego wynikało też, że w trakcie zatrzymania dokonano też przeszukania i oględzin.

W ocenie Sądu Apelacyjnego krzywda, na którą złożyły się doznania uwarunkowane okolicznościami przedmiotowego, trwającego ponad 5 godzin zatrzymania, winna zostać zrekompensowana w sposób adekwatny. Dostrzec należy fakt wielokrotnie podnoszony w orzecznictwie, że zwykle to pierwsze godziny zatrzymania wiążą się z największym stresem. Fakt ten należało uwzględnić i w tym przypadku. Sąd Okręgowy, wnioskodawczyni, ani materiał dowodowy nie wskazuje jednak, by przedmiotowe zatrzymanie nosiło cechy odbiegające od podobnych działań Policji a tym samym nakazujących w sposób szczególny zadośćuczynić poniesionym krzywdom. Przyznawane zadośćuczynienia nie mogą być ustalane w całkowitym oderwaniu od orzecznictwa w zakresie kompensacji szkód za pozbawienie wolności. Przyznanie więc kwoty odpowiadającej zwykle połowie miesiąca pozbawienia wolności musi być uznane za znacząco wygórowane, zważywszy na brak ustaleń nadającym

<p>zatrzymaniu i wynikłej z niego krzywdzie cech szczególnych, jak związanych ze stanem zdrowia, czy szczególnymi przeżyciami psychicznymi wynikającymi z zaistnienia wyjątkowo drastycznego przebiegu czynności.</p> <p>W ocenie Sądu Apelacyjnego kwoty po 3000 zł przyznane dla każdej z wnioskodawczyń odzwierciedlają zadośćuczynienie uwzględniające skalę doznanych i wykazanych krzywd.</p>		
Wniosek		
<p>- o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II i orzeczenie co do istoty sprawy tj. oddalenie wniosku w zakresie zasądzzonego zadośćuczynienia.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
<p>Nie sposób było podzielić wniosku skarżącego w całości o oddalenie wniosków M. J. i A. P. o zadośćuczynienie, uznając, że słusznie uznano zatrzymanie ich za niewątpliwie niesłuszne. Pozwalał on uznać, że określono je w kwocie rażąco wysokiej a w konsekwencji obniżono zasądzoną kwotę do 3000 zł. Okoliczności sprawy nie pozwalały bowiem na zasądzenie kwoty wyższej.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia</p>	

i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<i>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
<u>1</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy.	
<i>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
<i>obniżono zasądzone na rzecz M. J. i A. P. w kwocie 5 000 zadośćuczynienie do 3 000 zł.</i>	
Zwiążle o powodach zmiany.	
Przyznanie kwoty 5 000 zł odpowiadającej zwykle połowie rekompensaty za miesiąc pozbawienia wolności musiało być uznane za znacząco wygórowane. W ocenia Sądu Apelacyjnego kwoty po 3000 zł przyznane dla każdej z wnioskodawczyń odzwierciedlają zadośćuczynienie uwzględniające skalę doznanych krzywd.	

<i>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
<i>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</i>	

		# art. 439 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia.		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku</u>		

Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	3	Koszty postępowania na podstawie art.554 § 4 ponosi Skarb Państwa.

7. PODPIS
Dorota Tyrła Ewa Jethon Paweł Dobosz

<u>1.3</u> Granice zaskarżenia			
Wpisać kolejny numer załącznika 1			
Podmiot wnoszący apelację	Skarb Państwa		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja			
<u>1.3.1</u> Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<u>1.3.2 Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności	

	kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana